Nr. 126 Sibiiu, Sâmbătă 25 Octomvre 1880. Anul XXVIII.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47,
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei or 15 cr. rândul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiiu, în 24 Octomvre.

Delegaţiunea austriacă a desbătut eri budgetul ministeriului de esterne. Într'un discurs mai lung bar. Hübner a desvoltat ideea, că pericului unui rĕsboiu ameninţă în viitoriu din Francia. De aceea dênsul vorbesce pentru grabnica amênare a cestiunei orientale şi pentru alăturarea monarchiei austro-ungaresci lûngă Germania şi Rusia. Demel păşesce în contra părerilor lui Hübner. Combate special alăturarea monarchiei lûngă politica Rusiei şi doresce, ca delegaţiunei sĕ i se facă cunoscute scopurile politicei austro-ungare în Orient. Süss atrage atenţiunea guvernului asupra cestiunei dunărene şi asupra cestiunilor de natură economică, cari stau în legătură cu cestiunea aceasta. Şi Groholski este în contra politicei mână în mână cu Rusia. După ce raportorul Plener îşi desfăşură vederile sale şi după ce ministrul de esterne respunde în decursul desbaterei în parte la întrebările, ce i s'a pus şi după ce a accentuat, că problema guvernului este de a promova interesele economice ale imperiului, delegaţiunea a votat budgetul ministeriului de esterne fără a întra într'o desbatere mai lungă.

Delelegaţiunea ungurească, în comisiunea de resboiu, se arată foarte galantă. Comisiunea a votat ministrului de resboiu aproape toate sumele cerute pentru a clădi fortăreţe. Delegaţiunea însăşi nu va remânè mai pe jos de comisiune.

Din ce în ce tot mai bine. Era vorba, că deficitul de 50 milioane pe cele trei pătrare de an ale anului curent va fi destul de mare. „Egyetértés“ însĕ face altă socoteală. Adăugênd în urma calculărilor sale încă bagatelul de 7 milioane, foaia opositională ne presentează un deficit de 57 milioane. In trei pătrare de an va fi de ajuns pentru un stat sĕrac cum este al nostru. Dacă mai gândim, că deficitul n'are sĕ se sfĕrşască, nu ne putem apĕra de temerea, că va cresce, şi proporţiunile crescerei asemĕnate cu trecutul vor fi pentru viitoriu îngrozitoare. Un resboiu sĕ ne mai vie pe cap din vre o parte şi socoteala este gata.

Opositia conservatoare din Englitera, dice „Timpul“, a început de câteva dile în vederea apropiatei deschideri a parlamentului, o luptă energică în contra guvernului. Discursul ţinut dilele trecute de lordul Salisbury a dat semnalul şi tonul acestei campanii, care se anunţă pentru sesiunea viitoare ca o foarte serioasă ameninţare a posiţiei cabinetului Gladstone. Nesuccesul politicei sale sgomotoase a sdruncinat într'un chip foarte grav posiţia cabinetului englez; opinia publică este astăţi destul de reu dispusă faţă cu guvernul, şi opositia profită firesce de resultatul nenorocit al politicei fantastice şi al umanitarismului gladstonian.

În discursul sĕu la Taunton, marchisul de Salisbury a spus, că nici una din revindecările Greciei nu ar putè fi susţinută într'un chip legitim şi că dăruirea unui teritoriu turcesc Greciei ar fi din partea puterilor o împărţeală a Turciei, ceea ce n'ar fi justificabil prin nici o lege internaţională. Cuvintele fostului ministru englez, deşi ele nu sûnt ale unui organ oficial, nu le lipsesce importanţa. Situaţia cabinetului englez faţă cu opinia publică este destul de compromisă pentru ca glasul opositiei sĕ aibă un puternic resunet şi sĕ zădărnicească oare-cum înaintarea guvernului pe calea trasă mai dinainte; guvernul englez n'ar mai putè uşor intervenì în afacerea greco-turcească fără sĕ'şi dea însuşi o lovitură foarte gravă. După înfrângerile din Afganistan, după turburările din Irlanda, după nesuccesul demonstraţiei navale, nu i ar mai trebuì, pentru a'şi perde cu desăvêrşire punctul de gravitate, decât o înfrângere într'o acţiune în favoarea Greciei.

În fasa diplomatică în care a intrat Europa de când e vorba de rechemerea flotei combinate, ideea de o intervenire a puterilor în favoarea Greciei a fost înlăturată cu desăvêrşire. Situaţia Greciei devine astfel destul de grea. În această situaţie regatul elen, părăsit proprielor sale forţe, cari relativ sûnt nesuficiente faţă cu ale Turciei, se nasce întrebarea: cari sûnt motivele, ce precipită pe Grecia în acţiune? La această întrebare, dă un respuns clar o corespondenţă a diarului „des Débats.“ Starea financiară a Greciei îi împune datoria de a eşì din strîmtoarea, în care a împins-o hotărîrea conferenţei dela Berlin şi politica uşuratică a guvernului liberal englez combinată cu tendenţele politicei rusesci. Grecia pe temeiul unei iscăliturí colective europene, s'a armat, 'şi-a despopulat oraşele şi satele, 'şi-a usat creditul şi golit cassa. Este o situaţie anormală, căreia i trebue neapĕrat o deslegare, şi astfel Grecia este silită, faţă cu ea însaşi, sĕ între în acţiune.

Procesul de presă

al „Telegrafului român“.

Acusatorul Hannia (în limba germână cetind de pe hârtie): Dacă iau eu cuvêntul o fac aceasta pentru a da espresiune posiţiunei neplăcute, în care mĕ găsesc acum. Este pentru mine neplăcut, eu care în viaţa mea n'am avut nici un proces, eu, care n'am pîrît pe nimeni şi n'am fost pîrît de nimenea, sĕ fiu silit a mĕ înfăţişa în vêrsta mea înaintată la acest loc ca acusator. Îndoit neplăcută este posiţiunea mea fiind silit a păşì la acest loc al dreptăţii, al legei contra duor colegi, duor fraţi în oficiu, mai mult contra duor scolari ai mei. Dacă o fac aceasta, o fac pentru a scutì cel mai sublim şi cel mai scump, ce are un om de omenie, a scutì prin lege şi prin D-Voastră, domnilor juraţi, onoarea mea atacată în public. Permiteţi'mi a ve istorisì pe scurt originea acestei afaceri neplăcute. La 21 Noemvre 1879 moare preotul Manta, un bărbat din tinereţele sale mie mai deaproape cunoscut prin activitatea sa în oficiu.

Casul de moarte mi s'a făcut cunoscut prin martorii domnii Ioan Rebega şi George Popa, rugându-mĕ dênşii, ca la dorinţa reposatului eu sĕ iau parte la înmormêntare, care va avè loc în 11/23 Noemvre 1876 la 12 oare. Aceasta o făcui, sosind în diua anumită la 10½ oare în Gurarîului. Acolo aflasem alţi 7 preoţi, cari încă veniră la înmormêntare. Totdeodată aflasem că parochul din Gurarîului Ioachim Munteanu ar fi eschis dela participare la înmormêntare, conform voinţei ultime a repausatului. După dispositiunile şi legile noastre bisericesci, înmormêntarea unui preot este a se îndeplinì totdeauna de protopresbiterul respectiv sau fiind acesta impedecat de delegatul seu. Aflând că protopresbiterul respectiv Moise Toma, decedat, n'a sosit încă în Gurarîului, mĕ retrăsesem într'o odae la Iacob Arsenie, unde descălecaiu, şi am întrebuinţat timpul aşteptărei compunênd şi scriind o cuvêntare funebrală. De oarece la 2 oare nu sosise nici protopresbiterul nici delegatul seu, fiindcă parochul Munteanu, a cărui datorie ar fi fost a încunosciinţa pe protopresbiter, n'a făcut-o aceasta, sau apoi a făcut-o prea târdiu, precum 'mi spuse decedatul, adecă numai la 4 oare în diua înmormêntărei, eu am făcut dispositiunile pentru începerea celebrărei funebrale. Sub conducerea mea şi cu asistenţa numiţilor preoţi s'a sevêrşit ceremonialul prescris, în urma căruia am ţinut eu cuvêntarea funebrală în faţa publicului adunat. Cuprinsul ei îl cunoasceţi parte din cetirea actelor, parte din fasiunile martorilor. Puţine dile după aceste şi adecă în 27 Noemvre 1879 foaia de aici, mie dea-

---

FOIŢA.

Scrisoarea lui A. Papadopul-Calimah către V. Alecsandri.

Geneva 20 Iulie 1880.

(4 Urmare).

Iesuiţii nu perd răbdarea. Se aşadă pe intrigi, dau bani Turcilor, ajutaţi de Atanasie Patelarie mitropolitul Tesalonicei, şi la 6 Martie 1634 patriarchul Lucar se restoarnă din nou şi se surgunesce la Tenedos, după un an şi şase luni de patriarchie; în locul seu se numesce patriarch Atanasie Patelarie. Dar abia trec 40 de dile şi Patelarie se isgonesce de către archierei la Tesalonica, ear' patriarchul Lucar se întoarce la legitimul seu tron, pentru a patra oară. Patelarie fuge la Ancona şi scrie Papei Urban al VIII cerênd ajutoriu, ca sĕ fie restatornicit la scaunul Constantinopolitan. Papa 'i respunde, că de va subscrie şi primì confesiunea bisericei Romane, îi va da titlul de al şapteţeci şi treilea cardinal. Patelarie supĕrat, fuge la Moldova; dar' la Martie 1635, se întoarce pe neaşteptate din Iaşi la Constantinopole şi patriarchul Lucar se depărtează ear' şi se esilează la Rhodos, după un an şi două luni de patriarchie. Patelarie stă pe tron un an, după care se destitue şi în locu'i vine patriarch Cyril Verias, instrumentul Iesuiţilor din Constantinopole[19]) prin ajutoriul lui Ibrahim-paşa caimacam al vizirului Bairam-paşa, care se afla atunci (1636) cu Sultanul Murat la expediţiunea dela Bagdat. Cyril Verias, după ce a stat patriarch 16 luni se destitue pentru nemărginita sa rapacitate, şi se esilează la Rhodos; în locul seu vine, în Iunie 1638, patriarch Ecumenic, cuviosul Neofit fost episcop al Eracliei şi elev al lui Lucar.[20]) Neofit rechiamă pe Lucar din esil. La 24 Septemvre se adună sinod la Constantinopole şi se pronunţă anatema contra cărţii tipărite la Geneva sub numele lui Cyril Lucar, şi contra lui Cyril Lucar sau contra lui Pseudo-Cyril care a scris-o. Neofit ne mai voind apoi sĕ mai stea la patriarchie, din causa respectului ce avea pentru Lucar, se demisionează de bună voia sa, şi se retrage la monăstirea dela insula Chios, după dece luni de cărmuire a bisericei. La 18 Martie 1639, Cyril Lucar se urcă pentru a cincea şi ultima oară la tronul ecumenic. Acum Iesuiţii vin la esasperare, şi se pornesc ca lei contra lui Lucar. Ei întărîtă pe Sultan Murat beţivul companion al lui Becr-Mustafa[21]) şi la 19 Iunie 1639 Lucar se destitue eară şi se dă pe mâna unui caleu anume Ahmet-Aga, care îl închide în cetatea Lemocopia, (Rúmeli-hhisarí) aproape de Constantinopole, şi aicea îl sugrumă din ordinul Vizirului Mussa-paşa, ear trupul seu se aruncă în mare.

Pe tronul patriachal se ridică pentru a treia oară Cyril Verias omul Iesuiţilor. Lucar a fost asasinat după urzirile Iezuiţilor şi ale acestui Cyril Verias, care a numĕrat Viziru-lui 20 de pungi pentru a obţinè moartea lui Lucar. Tot el a pus la cale de s'au aruncat în mare trupul lui Lucar. Creştinii din Constantinopole simţind, că Lucar este ucis, căci vedeau că hainele sale se vindeau în têrg, se adună la patriarchie şi chiemând cu dispreţ pe Cyril Verias, i dise: Pilate! dăne pe cel ucis, ca sĕ'l îngropăm![22]) Câţiva locuitori dela Region (*Ρήγιον*) au prins pe apă trupul mortului, şi l'au îngropat cu modestie.[23])

Patriarchul-Asasin convoacă un sinod şi reînnoiesce blăstemul, care se pronunţase în dilele cuviosului Neofit contra cărţii tipărite la Geneva şi contra lui Lucar.[24])

Astfel se sfêrşì patriarchul ecumenic Cyril Lucar!

(Va urma).

---

[19]) Innokentiu, op. cit. II, 491.

[20]) Innokentiu, II, pag. 523.

[21]) Cantemir Isidor. Imper. Ottom. tom. I. pag. 376.

[22]) Philippi Cypri, Chronicon Eccles. Graecae, pap. 456.

[23]) Ipsilanti, op. laud. pag. 143.

[24]) Dosith. Patriarch. op. cit. libr. XI, cap, 10.

pururea duşmană, „Telegraful roman“ poreclită a aruncat în contra mea cele mai neasceptate şi cele mai dejositoare învinovăţiri. Ea afirmă, că eu aş fi prevaricat în comuna Gurariu spre dauna parochului de acolo, cuvêntarea mea funebrală n'ar fi altceva decât un atac contra aceluiaşi paroch, mĕ învinovăţesce de înstrăinarea averei publice bisericesci, mĕ înfăţişează de sumeţ de neprecugetat şi om care nu numai că nu corespunde oficiului seu, ci lucră de adreptul în contra chiemărei sale că ca profesor de morală aşi fi predicat inmoralitatea, că aşi fi provocat poporul la revoltă contra parochului lor, şi la neascultarea ordinaţiunilor consistoriale. In urma respunsului meu scurt, publicat în „Telegraful Roman“, unde am respins acele învinovăţiri, s'a grăbit nu numai a susţinè acele învinovăţiri ci şi a adauge altele nouĕ.

De aproape 50 ani cu puţine întreruperi trăiesc în această cetate. Dela 1845, adecă de 35 ani însĕ me aflu neîntrerupt ca servitor al bisericei mele şi ca soţ în această societate omenească. In această mult cercată perioadă, chiar şi anul 1848 socotit, unde am petrecut timpul cu generalul Bem, cu Dobakay.... am contribuit parte ca deputat în dieta ţerei, parte ca deputat la universitatea săsească la binele comun şin'am avut nimic, din contră pot esprima cu linisce binefăcĕtoare convingerea mea îmbucurătoare, că mĕ bucur de o stimă în toate părţile societăţii de aici, la mari şi la mici fără deosebire de naţionalitate şi de coloritul partidei. În bisericĕ am adus-o la cel mai înalt rang, ce'l poate ocupa un bărbat de starea mea, sûnt membru la mai multe societăţi literare — scientifice, la Asociaţiunea transilvană pentru liter. şi cultura poporului român, membru al direcţiunei bancei „Transilvania“ şi bancei „Albina“, sûnt membru al representanţei comitatense şi al comitetului permanent, am administrat 10 ani fondurile archiepiscopiei de sute de mii floreni, fără ca ele sĕ fie avut vre-un crucer lipsă. În activitatea mea oficială protopresbiterală de 25 ani m'am îngrigit pentru afacerile scolare şi bisericesci ale tractului meu, am creat fonduri scolare şi bisericesci. Ce privesce Gurariului îmi pot atribuì mie şi privegherei mele rigoroase merite, căci, primind la anul 1878 parochul Munteanu administraţia a aflat un fond pentru zidirea bisericei de fl. 32,000 în cea mai bună ordine.

N'am enumerat toate aceste pentru a arĕta, că eu ocup o posiţiune modestă dar onorifică în societatea cetăţenească şi bisericească. Dacă sûnt acele afirmaţiuni şi pentru cel din urmă cerşitoriu desonorifice, cu atât mai mult trebue sĕ se privească de atari, cu cât ele vin dela un fost scolariu al meu, căruia eu 'i-am ajutat la posiţiunea ce o ocupă de present, intr'un ţiar cetit aruncate mie în faţă. Că aceasta e aşa, că aceste învinovăţiri luate din senin au escitat în diferite direcţiuni opiniunea publică, documentează următoarele casuri.

Un doctor iuris, prea bine vĕdut şi mult stimat în cercurile societăţii de aici, me apostrofase pe „sub arini“ cu cuvintele: „Da, domnule protopop ce polemică se poartă eară în contra D-Tale“? Altul îmi puse întrebarea aproape vătĕmătoare: Da ce fel de comedie ai jucat D-Ta de unăţile în Gurariului?“

Un al treilea 'mi ţise: Dar aceasta este o ticoloşie cum te târeie „Telegraful“ ear prin noroiu!“ De aceste şi asemenea esprimări de indignaţiune am primit din apropriere şi din depărtare. Sau doară se poate ca un cetăţean pacînic, înaintat în vêrstă, un servitor al bisericei, care a servit cu credinţă 25 ani sĕ fie declarat de liber (vogelfrei) şi sĕ fie espus săgeţei resbunărei într'un stat regulat, în care avem acum onoarea a trăì?! Pentru a vĕ esprima asupra acestuia, sûnteţi chemaţi aici, d-lor juraţi. Eu privesc cu cea mai mare linisce verdictul D-Voastre, fiindcă am convingerea, că omenia trăesce mai mult şi că onoarea este cel mai scump bun, care s'a încredinţat cunoscinţei D-Voastre prin urmare nu este ertat a o ataca şi stirbì.

Acusatul parochul Munteanu: Eu nu sûnt preparat pentru a respunde conform împregiurărilor, dar me voiu silì a înfăţişa lucrul cât se poate de scurt. Şi eu sûnt un om de omenie, deşi trecutul meu nu este aşa lung. Dacă am ajuns în această încurcată afacere, m'a împins chiar acusatorul. Cum aş fi putut scrie eu aşa ceva, dacă nu aş fi avut ansă. De unde nu este foc, nici fum nu ese. Cuvêntarea funebrală, ce s'a ţinut în biserica parochiei mele, în casa lui Dumneḑeu, n'a avut alt scop decât a mĕ înnegrì înaintea poporului, dela care trăesc şi în al cărui mijloc mĕ aflu. In casa lui Dumneḑeu sĕ se cuvinteze numai binele şi frumosul. In convingerea mea subiectivă sûnt sigur că unele părţi ale cuvêntărei, care nu numai s'a cetit ci s'a şi ţinut ex abrupto, au avut scopul a mĕ ataca, ḑică martorii, ce vor voì, căci dacă ar fi permis, eu aş putè şi dovedì, că martorii nu pot fasiona în contra lui Hannia şi pentru mine, fiindcă cei mai mulţi din martori datoresc cu sume însemnate fondului bisericei, dovadă că dl Hannia a voit numai sĕ se resbune în contra mea este conclusul sinodului parochial din 29 Aprile 1879 care pretînde ca dl Hannia sĕ sĕ silească a da socoteala despre administrarea fondului bisericesc. Imi pare foarte reu, că mi s'a închis uşa, pentru dovada adevĕrului, deoarece eu dispun de documente, şi dacă astăḑi nu mai este iertat a spune la acest loc adevĕrul, trebuie se dau caracterului meu altă faţă şi se mi'l schimb.

Presidentul (întrerumpênd): Pentru acest pasagiu, că aici n'ar fi permis a spune adeverul admonez pe vorbitor şi îl recerc a remânè la obiect.

Parochul (Munteanu continuând): Eu dacă m'aş ţinè de pasagele corespondenţei aş dovedì, că ce stă scris acolo este adevĕrul. Nu s'a ḑis, că fondul bisericesc s'ar fi administrat reu sau s'ar fi administrat în favorul protopres. Hannia, ci s'a ḑis, că nu s'ar fi dat o socoteală certă, solidă, specială, deşi prot. Hannia s'a provocat la aceasta cu o jumetate an înainte de representanţa legală a bisericei din Gurariului. Adevĕrat este că Hannia a predat la anul 1878 unele obligaţiuni private şi nesce libele şi tocmai din aceste se vede, că sume mari şi însemnate din fondul bisericei n'au ajuns tocmai în mânile cele mai bune. Căci preste 10,000 floreni se aflau pe atunci împrumutaţi la persoane private fără nici o garanţă decât numai simplă subscrierea. Dela cele mai multe obligaţiuni erau interesele în restanţă cu 3, 4, 5, ba la unele şi 6 ani restanţă. De când sûnt eu paroch în aceea comună am nisuit din toate puterile a încassa şi a asigura acele sume jumetate perdute şi astăḑi i-mi pot atribuì meritul, că am asigurat deja în mod popular preste jumĕtate din acea sumă.

În privinţa celorlalte va binevoì apĕrătorinl meu a reflecta.

„În sfĕrşit apelez la bunăvoinţa domnilor juraţi şi îi rog a considera, că eu sûnt încă un preot tiner, n'am multă esperienţă, însĕ m'am străduit totdeuna şi me străduesc a'mi împlinì datorinţa în oficiul meu, care mi s'a încredinţat.

Presidentul: În acusă Sfinţia Ta eşti mai înainte de toate învinovăţit a fi scris amintiţii doi articoli, conceḑi aceasta?

Parochul Munteanu: Da.

Redactorul N. Cristea: Eu nu mi-am compus autobiografia, prin urmare nici nu o pot propune aici. Amintesc însĕ, că sûnt deja 16 ani decând am onoarea a purta redacţiunea jurnalului „T. Rom.“ sub cele mai grele împregiurări, cu mijloace modeste şi în timpuri foarte mişcate, şi cu toate aceste până acuma nici un procuror de stat nu s'a simţit încă chemat a me cita înaintea acestei bariere; a fost reservătă aceasta unui colegă de al meu. De aş fi sciut eu, că afacerea va venì înaintea acestui tribunal de presă, aş fi cruţat pe autorul şi aş fi primit eu toată respunderea; curagiul 'l aş fi avut a o face şi cred că dl acusator este şi convins despre aceasta. Eu însĕ am cugetat, că fiind autorul cunoscut, afacerea se va resolvì înaintea forului competent bisericesc, cea ce nu s'a făcut şi eu o regret foarte mult, că nu s'a făcut. Aş mai avè multe de ḑis la aceasta afacere delicată, dar nu voiu a mai răpì timpul. La celelalte va reflecta apĕrătorul meu.

Varietăţi.

* (Avansări în armată.) Cu prilegiul înaintărilor din Noemvre a. c. au avansat dintre Români următorii domni şi adecă la rangul de major dl Luca Câmpean la regimentul de infant. Nr. 64, până acuma fost căpitan de clasa I la regim. de inf. Nr. 51; la rangul de căpitan clasa I dl Elie Anculia căpitan de cl. II în reg. de inf. Nr. 50; la căpitan cl. II dl locotenent Ioan Cintelean din reg. de inf. Nr. 51; la rangul de locotenent dl Ioan Bogdan, sublocotenent la reg. de inf. Nr. 64; apoi la sublocotenenţi au avansat dl Nicolau Hidu, până acuma cadet, la reg. de inf. Nr. 31, şi dl Nicolau Lugoşan la reg. de art. Nr. 8 până acuma fost cadet la reg. de art. Nr. 3.

* (Amintirea lui Em. Gojdu. Junimea studioasă română din Budapesta a cercetat Lunia trecută mormêntul marelui fundator E. Gojdu. După întonarea imnului de jale Alexandru Mihailovici a ţinut o cuvêntare petrunḑĕtoare, în care a desfăşurat viaţa şi meritele lui E. Gojdu. Apoi „stipendiaţii lui Gojdu“ au depus pe mormêntul lui o cunună de lauri şi corul a întonat imnul de jale „*In planul cel secret*“. Dl Dim. Ionescu, fost comite suprem al comitatului Zarand a mulţămit tinerimei române pentru devotamentul ce l-a arĕtat către marele reposat. Intre cei de faţă au fost şi cav. I. Puşcariu, septemvir dinpreună cu familia sa.

* (Postal). Cu referenţă la timpul de earnă, ce vine precum şi pentru o siguranţă mai mare postele uşoare între Abrud, Zlatna şi Alba-Iulia, apoi între Offenbaia şi Abrud din 6 Noemvre n. începênd vor comunica în următoarea ordine:

a) Intre Abrud, Zlagna şi Alba-Iulia pe toată ḑiua adecă: Pleacă din Abrud la 6 oare dimineaţa şi ajunge la Alba-Iulia la 2 oare şi 30 minute după ameaḑi; apoi se întoarce din Alba-Iulia la 6 oare dimineaţa şi ajunge la Abrud la 2 oare şi 30 de minute după ameaḑi;

b) Intre Offenbaia, Câmpeni şi Abrud şi adecă:

1. Pleacă dela Offenbaia la 6 oare dimineaţa şi ajunge la Câmpeni la 9 oare dimineaţa; apoi se întoarce la 10 dimineaţa şi ajunge în Offenbaia la 1 oară după ameaḑi;

2. Pleacă dela Câmpeni spre Abrud la ameaḑi şi ajunge în Abrud la 2 oare după ameaḑi, apoi se întoarce din Abrud spre Câmpeni la 3 oare după ameaḑi şi ajunge în Câmpeni la 5 oare după ameaḑi;

c) Intre Roşia şi Abrud pe toată ḑiua şi adecă:

Pleacă dela Roşia la ameaḑi şi ajunge în Abrud la 2 oare după ameaḑi; apoi se întoarce din Abrud la 3 oare după ameaḑi şi ajunge în Roşia la 4 oare şi 30 minute după ameaḑi.

* (Himen.) Dl Anania Trombiţaş de Betlen şi domnişoara Irina Moga de Chieriu anunciă celebrarea cununiei dlor urmată la 19/31 Octomvre.

* (Himen.) Dl Petru Cioran Dr. de medicină şi domnişoara Eugenia Sotir din Braşov anunciă celebrarea cununiei dlor sale, ce va avè loc Duminecă în 26 Octomvre.

* (Himen.) Dl Artur Platsco şi domnişoara Maria Baiulescu din Braşov anunciă celebrarea cununiei dlor, care va avè loc Duminecă în 26 Octomvre.

* („Naţionaliştii“ nostri). Este între Românii Sibiiului o specie de „*naţionalisti*“, cari prin nisce stratageme foarte transparente pentru cei cunoscĕtori, dar' tot atât de amăgitoare pentru cei naivi, au sciut sĕ împreune până în ḑiua de astăḑi aparenţa unui romanism, după împregiurări chiar radical, cu o slugărnicie întocmai desevêrşită faţă cu organele guvernului. Nu e vorbă, sûnt aceleşi fiinţe dubioase, cari în adunări naţionale declamează cu indignaţiune în contra „activiştilor vênduţi guvernului maghiar“, pentru ca numai decât după un eftin seceriş de aplause din partea gloatelor sĕ treacă la o socoteală cu vre un candidat guvernamental de deputăţie la dieta ţerei. Acesti „conducĕtori“ naţionali şi liberali în congregaţiunile comitatului nostru sûnt cel puţin aşa de disciplinaţi ca şi domnii dela masa verde. Se înţelege că aceasta nu i-impedecă pe „naţionalistii“ nostri a se împărtăşi chiar cu entusiasm la manifestaţiuni române naţionale, căci ear' domniile lor, mult o ḑi după aceea, urcă scările la „domnul cel mare“, pentru... Ce sĕ'i faci, dacă e omul mare „naţionalist“, devotat fiind — plin de abnegaţie şi lipsit de ori ce interes profan — numai naţiei celei mult adorate.

Fără îndoială un astfeliu de suflet „naţionalist“ a născocit lista „naţională“ a candidaţilor pentru congregaţia comitatului Sibiiu. În acea listă, luată cu tot dreptul în ris de către organul săsesc de aici, veḑi bine „naţionaliştii“ nostri nu figurează, deoarece dlor îşi permit fără împuternicire a înşira între candidaţii „oficiali“ mulţime de Români de aici, care protestează sĕrbătoresce în contra însinuărei de a fi *pe faţă*, ceea ce „naţionaliştii“ nostri sûnt mai *pe sub ascuns*, adecă: slugi credincioase a dlui fôispán.

Notăm aici ceea ce scim cu deplină positivitate: Şedulele tipărite de votare, cuprinḑênd candidaţii „oficiali“, le-a împărţit între Românii de aici dl consilieriu *Elie Măcelariu*, se înţelege prin persoane mijlocitoare. Inteligenţa română cu bun tact a ignorat lista „credinciosilor“. Cine a pus însĕ pe Românii suburbielor în mişcare cu şedulele „domnilor“ în mână? „Naţionaliştii“ cari sub pretecst că trebue resturnat Sasul, fac socoteala *lor* cu Ungurul, care nu scie cum sĕ mai fericească pe bietul Român, îmbĕtat cu apă rece de chiar „domnii“ sei „naţionalisti.“

* (Mulţămită publică). D-l Daniil R. Cordescu director şi fundator al institutului „Lumina“ din Căscioare în România binevoì a dona scoalei noastre române normale ca-

pitale gr. or. din Reşinari 90 esemplare din opul D-niei sale intitulat „Noţiuni de Igiena privată“ cari ridicate dela librăria d-lui W. Krafft, s'au şi împărţit băeţilor din clasa a IV-a şi fetiţelor din clasa a III-a dela sus numita scoală. Pentru această donaţiune i se aduce numitului D-n din partea subscrisului cea mai mare mulţămită publică. Folosindu-mĕ de această ocasiune esprim şi d-nului redactor al „Convorbirilor literare“ Iacob Negruzzi cea mai profundă mulţămită publică, pentru că D-nia sa de mai mulţi ani binevoesce a ne trimite gratuit foaia, ce o redige d-nia lui, pentru biblioteca scoalei sus numite. Dea Dumneḑeu ca aceste fapte nobile şi filantropice sĕvĕrşite de sus numiţii d-ni în interesul instrucţiunei şi culturei române sĕ afle mulţi imitători.

Reşinari 23 Octomvre 1880.

C. Hămbăşan,
director şi învĕţător.

* („Album Macedo-Român“) scrie dl V. A. Ureche în „Binele public“ a apărut şi este de vênḑare la toate librăriile din capitală. Colaborarea a 180 de scriitori, artisti musicanţi şi dintre care multe ilustraţiuni europene; au dat „albumului“ o estindere neprevĕḑută dela început. Era vorba sĕ dăm una ori două coale, ca Paris-Murcia ori Vindobona şi eată că „albumul“ apare peste 22 coale în folio ilustrate!

Dacă pentru 2 coale abonaţii aveau sĕ plăteascĕ 2 lei, pentru 23 ar urma sĕ plătească 23 sau 24 lei cel mai puţin. În loc de acest preţ noi am ficsat numai 8 lei pentru ediţia ordinară, şi nici chiar pentru ediţiunea de lux, care a costat atât de mult în muncă şi bani — nu reclamăm mai mult decât 20 lei!

Cu toate aceste am întimpinat neaşteptate reclamaţii dela unii din subscriitorii la „album“ cu 2 lei esemplarul!!

Fiindcă acei domni vor numai decât *marfă de doi lei*, ne mai ţinênd seamă nici de scopul ce urmăresce societatea macedo-română cu publicaţiunea albumului de 20 şi 8 lei noi, subsemnatatul s'a otărît sĕ facă şi o a treia ediţiune, *pentru abonaţii cu doi lei*. Se vor da până la 2 coale de estracte din articolii adevĕratului Album, se vor pune câteva clişeuri câte vor încăpè şi...

Şi cine dintre vechii subscriitori va poftì sĕ aibă, în locul acestui Album pe acela de doi lei, va binevoì sĕ ne vestească deîndată ca sĕ'i oprimăm esemplarul ce doresce şi sĕ nu imprim mai multe esemplare din ediţiunea cu doi lei decât numerul de abonaţi, cari se mulţămesc cu acest Album, când cu adausul de 6 lei noi numai (plătibil la dorinţă, şi în rate lunare) puteau avè admirabila ediţiune a 2-a, care se deosebesce de cea de lux numai prin calitatea hârtiei şi lipsa chenarelor paginelor.

Ediţiunea III-a, a acelor cu doi lei, va apărè cel mai târḑiu Duminecă 26 Octomvre.

V. A. Ureche.

* (Familia „Tisza.“) Din pricina decorărei ministrului president unguresc cu crucea mare a ordinului sf. Stefan oamenii se ocupă acuma mult cu genealogia casei „Tisza“. „Pester Lloyd“ ḑice despre aceasta următoarele: „Familia Tisza de Boros-Ienő“ vine înainte în istoria Ungariei pe la mijlocul veacului al 17-lea; în anul 1658 Turcii iau citadela Boros-Ienő (Ienopolea) în urma cărei împregiurări familia fu silită, a'şi părăsì locuinţa străbună. Pe timpul acesta George Tisza spre a i se cruţa citadela, fu trimis ca consul la sultanul; misiunea însĕ nu avu nici un succes. In anul 1655 era Stefan Tisza ablegatul comitatului Bihorului la George Rakotzi II. şi representă pre acesta deja în anul 1656 la curtea Sultanului. Tot acest Stefan Tisza a fost mai târḑiu în Dobriţin inspector suprem la oficiul de 30 şi curênd după aceea căpitan al districtului Chioarei. Aşa venì familia şi în Ardeal, unde nepotul lui Stefan, Ladislau funcţionă ca vice-comitele Turdei. Acest Ladislau pe calea procesului recăscigă bunurile familiare; fiiul seu, tot cu numele Ladislau, a fost deja în anul 1765 funcţionariu al numitului comitat şi mai târḑiu ablegatul acestuia ca protonotariu. Unul dintre ficiorii acestui Ladislau Tisza a fost Ludovic tatăl ministrului president deacuma, administratorul comitatului Bihorului. Din această schiţă se vede dar', că Tisaiştii nu se ţin de nobilimea cea mai veche şi mai înaltă a ţĕrei. (In Transilvania sûnt foarte multe familii române, care poartă numele Tisza. Red.)

* (Notarii publici). Ministrul de justiţie va conchiema o anchetă, carea va desbate asupra modificărei legei de notari publici. La aceste modificări precum şi la statorirea definitivă a tacselor notariale se vor considera toate esperienţele făcute până acuma pe terenul acesta.

* (Linea ferată Bistriţă-Ludoş.) În această privinţă congregaţiunea comitatului Bistriţa-Năsĕud a adus următoarele concluse: Toate actele referitoare la clădirea liniei ferate vicinale Bistriţa-Ludoşul murĕşan sĕ se substearnă înaltului ministeriu de comunicaţie şi clădiri publice cu propunerea, a se da concesiunea de clădire. Înaltul ministru de comunicaţie sĕ fie mai departe rugat, a da şinile de lipsă pentru această linie vicinală sau din depositul erarial sau apoi, de vreme ce pe calea ferată orientală se întrebuinţează acuma şini de oţel, din cuantitatea acelor şini, cari au eşit din folosinţă dar' sûnt încă în stare bună, pe lângă un preţ corespunḑĕtoriu de acţii.

* (Un fenomen anatomic). Un fenomen foarte rar şi de un mare interes scientific s'a observat de curênd la spitalul Hotel-Dieu din Caen (Francia) în serviciul doctorului Denis Dumont, chirurg en chef, asupra unei fete de 17 ani moartă de câteva ḑile. S'a constatat o strămutare completă a organelor toracice şi abdominale. Toate măruntele, cu toate că de o structură perfect normală, au primit o deslocare ast-fel, că cele din partea dreaptă sûnt aşeḑate în cea stângă şi vice-versa. Ast-fel plomunul stâng presenta trei loburi pe când cel drept numai două. Inima este aşeḑată în dreapta şi artera aorta îndreptată în aceaşi parte. Ficatul ocupă partea stângă, stomachul şi splina partea dreaptă. In fine masa intestinală însăşi a încercat o mişcare de inversiune analogă. Cu toate aceste, raporturile organelor între ele sûnt perfect conservate, aşa încât această stranie dispositiune nu schimba nimic din regularitatea funcţiunilor.

* (Teatrul din New-York) Teatrul din Madison-Square, la New-York, poate fi citat ca un model a tuturor teatrelor din punctul de vedere al aranjărei interioare şi al îngrigirilor, pe care proprietarii le aduc fiecărui lucru, pertru a mulţămì mai mult pe spectatori. In această vară, în care căldura în New-York a fost nesuferită s'a vĕdut funcţionând în teatrul din Madison Square, un nou sistem de ventilaţiune. Aerul rece vine prin vêrful edificiului; după ce a fost purificat de praful pe care'l conţinea, prin ajutoriul unui fel de organtin, e condus în sală şi purtat prin logi şi printre scaune prin ajutoriul unor tuburi de fer alb, în proporţiune de o sută de mii picioare cubice pe oară. În sala spectacolului, aceste tuburi circulă pe o lungime de aproape două chilometre. Dar pe timpul căldurilor mari, trebue a se aduce în sală un aer rece; la acest resultat s'a ajuns printre tuburi paturi de ghiaţă. Succesul a fost atât de complet, încât chiar pe timpul ḑilelor şi nopţilor toride, din Iunie şi Iulie, în care n'aveau loc representanţiuni, veniau persoane sĕ se odihnească şi se respire aerul rece produs de noul ventilator de ghiaţă.

* (Bulgarii pleacă din Dobrogia). „România Trans-dunăreană“ spune că o mulţime de cereri de eliberări de paşapoarte s'au făcut prefecturei din Tulcea. Biroul de paşaporte a lucrat ḑilele aceste câte 6 şi 7 care pe ḑi. Bulgarii de prin sate îşi vênd ceeace mai au şi se gătesc de plecare. În faţa acestora, prefectura a mai luat mĕsuri ca toţi acei ce cer paşapoarte sĕ nu li se elibereze până ce mai ântêiu nu vor certifica că 'şi-au achitat dările cătră stat şi 'şi-au plătit datoriele cătră particulari. Ei sûnt datori asemenea a da garanţii solvabile, respunḑători în lipsa lor de ori ce pretenţiuni s'ar ridica.

Lumea bulgară a început asemenea a se îndesa şi la consulul otoman cu cerere de paşaporte îndată ce întimpină dificultăţi la autorităţile noastre.

PARTEA SCIENTIFICĂ şi LITERARĂ.

Istoria aritmeticei şi principiile fundamentale

la tractarea Aritmeticei în scoala populară.

(Disertaţiune ţinută în adunarea generală a „Reuniunei învĕţătorilor români din Ţeara Bârsei“ la 26 Aprile 1880 în Zernesci)

de

Domeţiu Dogariu,

învĕţătoriu la scoala primară din Satulung.

(5 Urmare).

V. *Metodul aritmeticei în scoala populară.*

Prin metodul aritmeticei înţelegem modul, cum are de a preda învĕţătorul scolarilor învĕţamêntul din aritmetică. Materialul de propunere el are sĕ'l desfăşure astfel, ca sĕ corespundă puterei şi capacităţei elevilor. Cum am ḑice învĕţătorul nu numai sĕ cunoască din destul obiectele, ce are de ale propune elevilor, dar i se cere ca sĕ cunoască şi metodul acelora, căci prin metodul bun al învĕţătorului se pregătesce şi se arată calea cea mai sigură şi mai scurtă, ce duce la scop.

Metodul bun ajută pe scolarii la câştigarea cunoscinţelor necesare, le efectuesce esercitiul puterilor spirituale, le deşteaptă activitatea proprie şi le dirige simţul şi voinţa. Pre cât sûnt de diverse însĕ obiectele de învĕţamênt în scoala populară, pe atât sûnt de diverse şi metodele în propunorea acelora.

Dela fie-care învĕţător se pretinde dar cu drept cuvênt, ca el pre lûngă câscigarea cunoscinţelor necesare trebue sĕ-'şi însuşească şi metodul dela fie-care obiect de învĕţamênt al scoalei sale, căci altul e metodul instruirei din religiune, altul al instruirei din limbă, altul al instruirei din geografie şi altul al instruirei din aritmetică sau din comput.

Aritmetica din scoala populară formează partea cea mai elementară a matematicei, şi ca atare are şi ea parte din viaţa şi ţesĕtura întregului. De aceea metoda nici unui obiect de învĕţamênt nu se poate mĕsura cu metoda matematică, pentru că materialul acestui obiect de învĕţamênt se ţine foarte strêns de părţile sale ca şi zalele unei mari catene pe cari s'a apĕsat sigilul evidenţei cei nemijlocite. În matematică cugetarea şi lucrul stau strêns legate la olaltă, şi tocmai întru aceea zace şi demnitatea şi preferenţa lor, căci ele conduc spiritul în strênsă continuitate a materiei şi în consonanţă cu activitatea lor. După cum adevĕrata matematică este mijlocitoarea între cugetarea presentată şi curată tot asemenea şi computul din scoala elementară şi populară este mijlocitorul între cugetarea intuitivă şi presentată. Computul elementar este comun cu adevĕrata aritmetică şi numai întru aceea se diferesc, că aritmetica are de a face cu numeri şi reguli, pre când computul are de a tracta materialul abstract atât de practice şi într'un mod atât de intuitiv, încât el sĕ desvoalte şi sĕ agerească puterea cugetătoare şi limbistică a elevului ca nici unul altul dintre studiile scoalei elementare. Aicea dară zace toată greutatea în metodul computului elementar. De metod se ţine: procesul, forma, tactul şi principiile.

Deci încât îmi va erta timpul voi şi vorbì despre fie-care din aceste câte ce-va în special.

(Va urma.)

Bursa de Viena şi Pesta

din 4 Noemvre 1880

	Viena	*Pesta*
Renta de aur	107.45	107.55
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung. .	80.57	80.75
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. . .	97.50	97.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. .	84.75	84.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	122.75	122.75
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea pămêntului	97.50	97.—
Obligaţiuni ung. cu clausulă de sorţire	96.—	95.—
Obligaţiuni urbariale temeşiane .	95.20	95.50
Obligaţiuni urb. temeş. cu clausulă de sorţire	94.25	94.—
Obligaţiuni urbariale transilvane .	94.75	94.75
Obligaţiuni urbariale croato-slavonice	96.—	—·—
Obligaţiuni ung. de rescumpĕrarea ḑecimei de vin	94.50	94.25
Datorie de stat austriacă în hârtie	72.15	72.—
Datorie de stat în argint . . .	73.20	73.25
Renta de aur austriacă	87.20	87.25
Sorţi de stat dela 1860 . . .	130.80	130.—
Acţiuni de bancă austro-ung. .	816.—	818.—
Acţiuni de credit austr. . . .	280.20	281.30
Acţiuni de bancă de credit ung.	249.50	250.—
Sorţi ungurescі cu premii . . .	108.75	108.25
Sorţi de regularea Tisei . . .	107.90	108.—
Argint	—.—	—.—
Galbin	5.59	5.60
Napoleon	9.35	9.36
100 marce nemţesci	57.85	57.80
London (pe poliţa de trei luni) .	117.30	117.20

Economic.

Sibiiu 2 Noemvre n. Pro hectolitră: Grâu fl. 7.30—8.30; grâu sĕcăreţ fl. 5.80—6.80.; sĕcară fl 5.60—6. Orz fl. 3.90--4.30; Ovĕs fl. 1.90--2.30 Cucuruz fl. 2.70—3.10; Mălaiu fl. 6—7; Cartofi fl. 1.60--2.; Semênţă decânepă fl. 4—5; Mazere fl. 7—8; Linte fl. 9.—10; Fasole fl. 5—6.50 pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 7.; Slănină fl. 36—38; Unsoare de porc fl. 36.—40; Sĕu brut pro 50 chilo fl. 15—17; Sĕu de luminări fl. 24—25; Lumânări de sĕu 50 chilo fl. 24—28.; Săpun fl. 19—21. Fên 50 chilo fl. 0.80--1.: Cânepă pro 50 chilo fl. 16-18. Lemne vêrtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită —46— cr.; Carne de viţel 35—50 cr. carne de porc 46—50 cr.; carne de berbece 24—26 cr.; oauĕ 10 de 25 cr.

Braşov, 29 Octomvre n. Pro hectolitră Grâu fl 7.—8; Grâusĕcăreţ fl. 5.60 Sĕcară fl. 5.20--5.40 Orz fl 3.50—3.80; Ovĕs fl. 2.—2.10; Cucuruz fl. 3.80; Mălaiu fl 4.60.; Mazere fl. 6.; Linte fl. 9.50; Fasole fl. 4.30; Sĕmânţă de in fl. 10.80 Sĕmênţă de cânepă fl. 4.10— Cartofi fl. 1. pro chilo: carne de vită 48 cr. carne de porc 52 carne carne de viţel — cr. de berbece 30 cr.; Sĕu de bovine proaspĕt fl. 35; (pro 100 chilo); topit 48 fl.

Făgăraş, 29 Ocotmvre n. Pro. hectolitră Grâu fl. 7.50—8.; grâu sĕcăreţ fl. 6—7.; sĕcară fl. 520--5.35; orḑ 4--4.20 ovĕs fl. 2--2.20; cucuruz (nou) fl. 3.—5 (vechiu) fl. 5; mălaiu fl. —.; Sămânţă de cânepă fl. 8—9; mazere fl. ——.; linte fl. ——; fasole fl. 5—5.50; cartofi (vechi) cu fl. 1.20..—2.20; (noi) per litră ——— cr. pro 100 chilo: Slănină fl. 70—76; sĕu brut fl. ——; sĕu de luminări fl. 38—42; unsoare fl. 75—77; cânepă fl. 20—25; sĕmênţă de in fl. săpun fl. 30.—34; fên fl. 2.20.—2.40 spirt pro grad fl. 10½ pro chilo: carne de vită 40—42 cr. carne de viţel 36 cr.; carne de porc 44 cr carne de berbece 28 cr.; oauĕ 4 de 10 cr.

Arad, 30 Octomvre n. Pro hectolitră grâu: fl. 11.40—12; sĕcară fl. 9.; orz 5.90—6.10; ovĕs fl. 5.60—5.65; cucuruz fl. 4.; Spirt *en gros* fl. 38—25 cară *en detail* fl. 34. per 100 litre %.

Budapesta, 30 Oct. n. Toată sĕptĕmâna trecută am avut ḑile dealmintrelea foarte frumoase şi senine, dară ḑeu şi foarte reci. Timpul ploios de mai înaintea a lăsat giur împregiur munţii încărcaţi de zăpadă, carea înrîuresce asupra temperaturei forte greu. In ḑilele din urmă am avut un frig de 3—4° R. încât oamenii umblă pe uliţi îmboldoriţi în vestminte de earnă. Timpul senin a efectuit însĕ, că toate lucrurile de pe câmp s'au isprăvit, şi cu ruptul cucuruzelor s'au gătat toate lucrurile de toamnă. Câmpurile sûnt acuma toate libere, sĕmĕnaturile foarte frumoase şi pline de viaţă. Cum vor eşi aceste din earnă nu se poate sci, dară dacă vor erna bine, dupăcum de altmintrelea se asteaptă după semnele de până acuma, apoi la primăvară vom vedè holde, cari de multă vreme n'au mai veḑut ochii oamenilor de peaici. Bieţii economi, cari n'au avut noroc în anul acesta, nici cu grânele, nici cu cucuruzele, nici cu viile, se bucură în nădejdea, că pe anul viitor vor avè cel puţin grâne bune. Timpul senin şi uscat a îmbunătăţit şi drumurile, şi numai decât s'au şi veḑut în piaţă foarte mari cuantităţi de cereale, cari deşi au fost şi de cualitate frumoasă şi aleasă, totuşi n'au fost scumpe. Aşa notăm în special:

Grâul a trecut cu fl. 12—12.35; sĕcara cu fl. 9—10; orzul cu fl. 4.55—6.20; ovĕsul cu fl. 5.80—6.20; cucuruzul cu fl. 5.60—6.08; făina n'a cam trecut; asemenea nici păstăioasele, a căror preţuri în această sĕptĕmână au fost încă mai eftine cu 15—20 cr. ca în rêndul trecut; lanile s'au vêndut cu fl. 2.08—3.60 per chilogr.

Porcii încă au fost mai eftini de astădată. In têrg au fost cu totul preste 64,000 capete, între cari din Ungaria de joa la vre o 5000, din România vre-o 400, şi din Ardeal vre-o 30; unsoarea de porc cu fl. 63; slănina cu fl. 66; sĕul cu fl. 47—48; cartofii cu fl. 2.30—2.70.

Peile de bou cu fl. 110—115; de vacă cu fl. 105—108; de viţel cu fl. 211—220; de oaie cu fl. 140—155; de miel cu fl. 95—110 (toate per 102 dărabe); peile de cal cu fl. 8.50—10.50 părechea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny."

Licitaţiuni: în 12 Noem. imob. soţiei lui Ioan Kerekeş în Vista (trib. Cluj); în 9 Noemvr. imob. lui Francisc Eranus în Panic (judec. cerc. Huedin); în 13 Noem. imob lui George Sŏcs în Magherĉu (judec. cerc. Reghen); în 28 Dec. 1880 şi 28 Ian. 1881 imob. lui Pavel Matei în Bicafalva (trib. Odorhei); în 30 Noemvr. şi 31 Dec. imob. Varvarei Haidu în M. Oşorhei (trib.) în 3 Dec. imob. Catarinei şi ale lui Ioan Filpeş în Ticuşul săsesc (judec. cerc. Sighişoara); în 29 Dec. 1880 şi 29 Ian. 1881 imob. lui Pavel Matei în Sântă Măria de sus; în 2 Dec. imob. lui Ioan şi Stefan Fleischer în Boci (judec. cerc. Teaca); în 26 Noem. imob. lui Carol Iacob în Păuca; în 23 Noemvr. şi 31 Dec. imob. lui Ioan Zagoni în Vaia; în 23 Noemvr. şi 31 Dec. imob. lui Michail Nagy în Crăciunel; în 23 Noemvr. imob. lui Nicolau Kalyani în Sămărtin; în 25 Noemvr. 1880 şi în 3 Ian. 1881 imob. lui Francisc Sütö în M. Oşorhei; în 25 Noemvr. 1880 şi 3 Ian. 1881 imob. lui Ladislau Gálfalvi în Sânbenedic (trib. M. Oşorhei); în 16 Noemvre şi 16 Dec. imob. lui Michail Scherlinger în Teaca (judec. cerc.); în 20 Noemvr. şi 20 Dec. imob. soţiei lui Samoilă Vitâlyos în Reteag (trib. Dej).

Nr. 214—1880. 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea staţiunei de paroch în comuna bisericească gr. or. din Feleag (Magyar Felek) de clasa III se escrie concurs cu terminul până la 9 Noemvr. a. c. st. v.

Emolumentele sûnt:

1. Casă parochială cu edificiile economice şi grădină de legumi de ½ juger;

2. Cimiteriul din giurul bisericei cu pomi;

3. Porţiune canonică de 2½ jugere arătură şi fênaţ.

4. Dela 97 familii câte o ferdelă veche de bucate în grăunţe şi câte o ferdelă de ovĕs, câte o ḑi de lucru clacă (de familie) cu carul sau cu pălmile.

Concurenţii 'şi vor adresa suplicele lor instruite conform prescriselor legale la subscrisul în Paloş, p. u. Cohalm până la terminul sus arĕtat.

În conţelegere cu comitetul parochial.

Paloş, în 30 Septemvre 1880.

Teofil Gheaja m. p.,
adm. prot.

Epilepsia (boala grea), sgârciuri, şi casurile cele mai îndĕrĕtnice, le vindec în timpul cel mai scurt după o metodă proprie numai mie şi totdeauna cu succes, şi în scris. Medic special **Dr. Helmsen** în **Berlin** N. W., Louisen Strasse 32. Sute s'au vindecat deja. [66] 4—24

[58] 7—24

Numai odată

se ofere o ocasiune aşa de favorabilă de a procura un orologiu escelent cu **jumetate** preţul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continentul Europei, n'au lăsat neatinsă şi Elveţia. Consecenţa a fost emigrarea lucrătorilor în masse, care a pericolat esistenţa fabricilor. Şi fabrica representată de noi, care e cea dintâiu şi cea mai însemnată fabrică de orologe, a închis de o cam dată fabrica sa, încredinţându-ne pe noi cu vênd̂area fabricatelor sale. Aceste aşa numitele **orologe-de-buzunariu-Washington** sûnt cele mai bune de pe lume, sûnt foarte elegant gravurate şi înfrumseţate şi lucrate după sistemă americană.

Toate orologele sûnt repassate (esaminate) pe secundă şi garantăm **pentru fie-care 5 ani**

Ca dovadă a garanţiei sigure şi a solidităţii celei mai severe, ne obligăm prin aceasta în public, că sûntem gata a reprimi şi schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 **remontoire de buzunariu** fără cheie de întors la toartă, cu mantelă de cristal, regulate cu acurateţă estra-ordinară pe secundă; afară de aceasta aurite prin electro-galvanism nou, dimpreună cu lanţ şi medalion etc., preţul de mai nainte **fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unul.**

1000 **ancore esemplare de lucs** din nickel-argint, pe 15 rubinuri cu cadranuri în email, arĕtător de secunde, sticlă lată de cristal, **mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 7.25 de unul, toate repassate pe secundă.**

1000 **orologe-cilindre** înfrumseţate în capşulă de nickel argint, cu sticlă lată de cristal pe 8 rubinuri foarte fin repassate, dimpreună cu lanţ medalion şi cutie de catifea, **mai nainte fl. 15; acum numai fl. 5.60 unul.**

1000 **orologe ancore de argint** veritabil de 13 loţi, **probat de oficiul monetariu c. r.** pe 18 rubinuri, afară de aceasta aurite prin electricitate, foarte fin regulate. **Orologele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 11.40 unul.**

1000 **orologe remontoire-Washington de buzunariu** din argint greu şi veritabil de 13 loţi, probat la oficiul c. r. de punciare, pe lângă garanţie severă repassate pe secundă, cu mechanism de nickel aşa încât orologele aceste n'au nici când lipsă de reparatură. **Orologele aceste au costat mai nainte fl. 35 şi astăḑi se capĕtă cu preţul fabulos de eftin numai cu fl. 16.** Afară de aceasta lângă fie-care orologiu se dă grătuit un lanţ, medalion şi cutie de catifea.

1000 **orologe pentru doamne de aur** veritabil cu 10 rubinuri, **mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.**

1000 **orologe remontoire de aur** veritabil pentru domni sau doamne, mai nainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 **orologe de pĕrete** cu încuadratură de emailul cel mai fin şi cu mehanism de sunat, mai nainte cu fl. 6 acum cu fl. 3.75 unul repassat.

650 **orologe desteptătoare** cu aparat de larmă, foarte fin regulate, aplicabile şi ca orologe pe masa de scris, mai nainte fl. 12 acum numai fl. 4.30.

650 **pendule** cu lucru foarte fin de sculptură în căsulii înalte gotice de lemn, de întors în fie-care a opta ḑi, regulate fin pe secundă, foarte frumoase şi imposante; de oare-ce un astfeliu de orologiu şi în 20 de ani mai are preţ îndoit, sĕ nu lipsească astfeliu de orologiu din nici o familie, mai cu samă pentru că astfeliu de piesă de cabinet este decor în fie-care locuinţă. Orologele aceste costau mai nainte fl. 35, acum numai fabulosul preţ escepţional de eftin de fl. 15.75 unul.

Comandând cine-va orologe pendule are sĕ adauge şi o arvună.

Adresa:

Desfacere de orologe
a
Fabricei de orologe Fromm.
Viena, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

TIPOGRAFIA ARCHIDIECESANĂ în SIBIIU.

A eşit de sub presă: [68] 2

CALENDARIU
pe anul comun dela Christos
1881.

Anul al treiḑecilea.

Preţul unui esemplar legat **30 cr.**, pentru vênḑĕtori nelegat **23 cr.** v. a. şi legat **25 cr.** v. a.

CUPRINSUL:

Calendariul (julian şi gregorian, cu însemnarea esactă a Evangeliilor şi glasurilor de peste an). — **Pătrarele lunilor.** — **Genealogia casei domnitoare austriace.** — **Regenţi europeni.** — **Serviţiul postal şi telegrafic.** — **Tacsa de timbru** pentru poliţe şi documente. — **Mĕsurile nouĕ şi vechi.**

Şematismul

(41 pagine cu câte douĕ coloane)

bisericei ortodocse-orientale române din Ungaria şi Transilvania, cuprinḑênd şi **protopresbiterii, administratorii protopresbiterali şi parochii** cu **comunele bisericesci din archidiecesă.**

Ierarchii metropolielor învecinate din Austro-Ungaria.

Vĕnătoarea, (Novelă). — **Poesii.** — **Conspectul sĕptĕmânilor.** — **Însemnarea têrgurilor.** — **Anunciuri.**

Administraţiunea tipografiei archidiecesane în Sibiiu.

Auḑiţi, vedeţi şi miraţi-vĕ!

Mărfurile de argint Britania, primite dela o massă concursuală a unei mari **Fabrice de argint Britania,** devenite falită, sĕ dau cu ori ce preţ sau mai bine ḑis gratuit.

Trimiţênd **fl. 7.—** în bani gata s'au cu rambursă ori cine primesce următoarele **50** obiecte cu a patra parte din valoarea reală, şi adecă:

Bucăţi 6 **Cuţite de masă** escelente, mănunchiu de argint Britania, cu cuţituri adevĕrat englezesci
„ 6 **Furcuţe** de cele mai fine, argint Britania, dintr'o bucată.
„ 6 **Linguri de mâncare** de argint Britania, grele şi massive.
„ 12 **Linguriţe de cafea** de argint Britania, de cea mai bună cualitate.
„ 6 **susţiitoare de cuţite** de argint Britania, de cea mai bună cualitate.
„ 1 **lingură mare de lapte** de argint Britania, masivă
„ 1 **lingură mare de supă** de argint Britania, grea.
„ 9 **Tave de presentat** ciselate foarte fin.
„ 2 **sfeşnice pe masă de salon** Britania pline de efect.
„ 1 **corfă de pâne masivă** de argint Britania.

} Toate 50 obiecte au costat mai nainte 25 florenĭ şi costă acum numai florenĭ 7.—.

Toate **50** obiecte sûnt fabricate din cel mai fin şi cel mai solid argint Britania, care este unicul metal ce esistă pe lume care în veci remâne alb şi nu se poate deosebi de argintul adevĕrat nici după o folosire de 30 ani; **pentru aceasta garantează.**

Afară de aceste mai sûnt:

18 **cuţite, furcuţe şi linguri** de argint Britania, câte 6 bucăţi toate 18 laolaltă fl. 3.75
6 **linguri mici de cafea** de arg. Brit. mai nainte cu fl. 3.— acum numai cu fl. —.60
1 **lingură de supă** „ „ „ „ „ „ „ 3.— „ „ „ „ 1.—
1 „ „ **lapte** „ „ „ „ „ „ „ 1.50 „ „ „ „ —.50
6 **tave** „ „ „ „ „ „ „ 5.— „ „ „ „ 1.50
6 **susţiitoare de cuţite** „ „ „ „ „ „ „ 4.50 „ „ „ „ 1.50
1 **cutie de zăchar** „ „ „ „ „ „ „ 4.— „ „ „ „ 1.20
1 **pĕreche sfeşnice** mai mari de „ „ „ „ „ „ „ 2.— şi fl. 3.—
1 **clopoţel de masă** de arg. Brit. mai nainte cu fl. 4.— acum numai cu fl. 1.—
1 **păhar de oauĕ** „ „ „ „ „ „ „ —.60 „ „ „ „ —.30
1 **piperniţă şi salniţă** „ „ „ „ „ „ „ 2.50 „ „ „ „ —.75
1 **Carafine** p. oţet şi uleiu „ „ „ „ numai fl. 3.50 şi 4.50
1 **uncaltă de foc** grea de pus pe masă mai nainte fl. 3.— acum numai cu fl. —.95

Cane de cafea şi ţcă a fl. 2, 2.50, 3, 4; clesce de zăchar à cr. 35, 50, 80 fl. 1; cutii de zăchar à fl. 2, 2.80; presărătoriu de zăchar à cr. 25, 40, 75, 90 fl. 1; carafine de oţet şi oleiu à fl. 2, 4; cutii de unt à cr. 75, 95, fl. 1.70, 2.80, 3.25, 4. — încă şi alţi articuli nenumeraţi.

Ca dovadă, că anunciul meu

nu este înşelătorie,

mĕ deoblig prin aceasta în public, dacă marfa nu convine, **a o re'ntoarce fără nici o greutate.** Îndrept la epistolele de mulţămită ce mi-au venit, şi pe cari îmi voi permite a le publica succesiv. — Cine doresce deci a primi pe banii sei o marfă bună şi solidă şi nu lăpĕdătură, sĕ se adreseze numai cătră 14

A. Fraiss,

Viena, Rothenthurmstrasse 9, vis-à-vis de palatul archiepiscopesc.

A eşit de sub tipar şi se află de vênḑare în toate librăriile:

CĂLINDARUL BUNULUI ECONOM
pe anul comun 1881.

Întocmit de

D. Comşa şi Eugen Brote.

Cu mai multe ilustraţiuni intercalate în tecst

Anul V.

Cuprinsul: Călindar julian şi gregorian cu sărbătorile, ḑilele numelor, evangeliile duminecilor, resăritul şi apusul soarelui, lungimea ḑilei. Cronologia. Păscălia. Anotimpurile. Sistemul planetar al soarelui. Cele douĕspreḑece zodii sau semne din calea soarelui. Regentul anului. Întunecimi. Sărbătorile schimbătoare şi posturile. **Genealogia:** Austro-Ungaria şi toate celelalte state europene. **Têrgurile:** Transilvania, (în rênd alfabetic şi cronologic) Ungaria, Bucovina şi România. **POSTA.** Corespondenţe telegrafice. Raportul între mĕsurile nouĕ şi vechi. **TIMBRE.** Tabela de interese. Tabela comparativă a valorilor de bani din toate ţĕrile. **SFĂTUITOR JURIDIC:** Articolul de lege XLV: 1880 despre procedura, ce are sĕ se urmeze în causele de regularea posesiunei în părţile transilvane a le ţĕrei. **PARTEA ECONOMICĂ:** Economia schimbătoare în grădina de legumi. Oaia merinos (cu 3 ilustraţiuni). Cercarea seminţei. Fragile (cu 6 ilustraţiuni). Grădina scoalei. Maşină de sĕmênat (cu 1 ilustraţiune). Cele ḑece porunci ale agricultorului. Grebla cu cai (cu una ilustraţiune). Trioriul (cu 1 ilustraţiune). Cât se sămănă pe un hectar? Timpul încolţirei şi vegetaţiunei la diversele plante agricole. Tabela despre maşinile agricole mai însemnate. Din care material cât vinars se estrage. Greutatea fructelor şi seminţelor mai îndatinate. Cât timp poartă animalele agricole. **PARTEA BELETRISTICĂ:** Codreana Sanzeana, poveste. Scormon, novelă. Poesii. Umoristice (cu ilustraţiuni). Literatura agricolă. Inserate.

Preţul 45 cr. sau un leu nou.

Josif Drotleff.
Editorul călindariului bunului econom.
Sibiiu, strada Cisnădiei Nr. 23.

[67] 3—3

Redactor respunḑĕtor: **Nicolau Cristea.**

Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.